

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ЕКОНОМІКА»

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Економіка» з метою удосконалення системи якості вищої освіти в ТДАТУ.

Анкетування проведено в 1 семестрі 2019-2020 навч. року.

Учасники анкетування – науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Економіка». Всього опитано **41 респондент**.

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Економіка» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

Рис. 1. Оцінювання **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Засвоєння основ базових знань з професії	1
Здатність застосовувати знання на практиці	2
Базові загальні знання	3
Знання другої мови	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Здатність до аналізу і синтезу	6
2 блок	
Здатність до навчання	1
Елементарні комп'ютерні навички	2
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	3
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	4
Прийняття рішень	5
Дослідницькі навички і уміння	6
Здатність до критики та самокритики	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	0	2	20	78
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	0	4	36	60
Стратегічне мислення	0	0	10	44	46
Націленість на кінцевий результат	0	0	5	24	71
Здатність працювати в колективі, команді	0	2	7	41	49
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	2	0	2	27	68
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	2	0	2	29	66
Навички управління персоналом, колективом	0	2	5	59	34
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	2	5	17	76
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	5	7	17	71
Ведення ділової документації	2	0	5	32	61

Результати оцінювання показали **високий рівень** (5 балів) наступних якостей та навичок: «рівень загальнотеоретичної підготовки» (78%), «ерудованість, загальна культура, комунікабельність» (76%), «націленість на кінцевий результат» (71%), «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями» (71%). **Низький рівень** (1 бал) - «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» та «ведення ділової документації» по 2%.

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Економіка» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Економіка» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	83
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	95
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	98
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	80
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	85
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	17
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	17
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	7

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових освітньої програми «Економіка» наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (98%)
2. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (95%)
3. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (85%)
4. Співвідношення теоретичної і практичної частини (83%)
5. Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (80%).

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо залучення роботодавців до розроблення та модернізації

освітньої програми показані на рисунку 2.

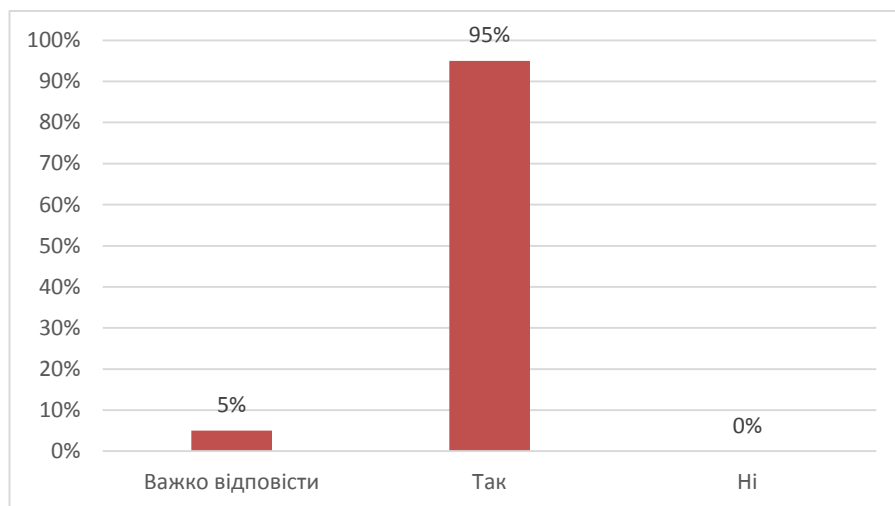

Рисунок 2 - Оцінювання «*Чи вважаєте Ви, що необхідно залучати роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?*» (у відсотках)

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – «Економічний консалтинг», «Інформаційні технології», «Фінансовий ринок», «Концепція сталого розвитку».

- *необхідно вилучити з освітнього процесу* - «Товарознавство», «Міжнародна економіка 2», «Міжнародна статистика», «Політологія».

Інші пропозиції викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми:

- виділити як самостійну дисципліну «Статистику».

Висновки

Моніторинг якості освітнього процесу за ОПП «Економіка» показав, що викладачі досить високо оцінюють організацію освітнього процесу за даною освітньо-професійною програмою. Так 85 % опитаних відзначили, що знання випускників зі спеціальності повністю відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу і 15 % - швидше відповідають.

Більшість викладачів вважають найбільш важливими компетентностями випускника для роботи за фахом: володіння основами базових знань з професії, застосування знань на практиці, здатність до навчання та елементарні комп'ютерні навички.

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників свідчить про те що, здобувачі вищої освіти ОПП «Економіка» показують високий рівень загальнотеоретичної підготовки, рівень базових (професійних) знань та навичок, володіння інформаційними та комунікаційними технологіями та проявляють націленість на кінцевий результат. В той же час недостатньо сформованими є такі компетентності як: здатність працювати в колективі, стратегічне мислення та навички управління колективом (на 5 балів сформованість цієї компетентності оцінили тільки 49%, 46% та 34% викладачі відповідно), які можна віднести до категорії soft skills.

Респонденти зазначили що найбільш важливими складовими освітньо-професійної програми є: спрямованість дисциплін на майбутню професію; зрозумілість мети, цілей і викуваних результатів вивчення дисциплін; організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо), співвідношення теоретичної та практичної частин та обґрунтованість навантаження на студентів. 95 % опитаних вважають необхідним залучати до розроблення та модернізації освітніх програм роботодавців.

З урахуванням даних моніторингу та зроблених зауважень пропонується:

1. Приділити більше увагу формуванню навичок soft skills та компетентностям які, на думку опитаних респондентів, є недостатньо сформованими у здобувачів вищої освіти за ОПП «Економіка» (вміння вести ділову документацію, здатність представляти себе та результати своєї праці, націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання та інші).

2. При оновленні освітньо-професійної програми більш детально зупинитися на складових, які були відзначені як найбільш важливі.

3. Залучати роботодавців до процесу розробки та періодичного перегляду ОП «Економіка» через наступні заходи та процедури: участь у круглих столах, науково-практичних заходах, комісіях до державних екзаменів, сприяння у проведенні навчальних та виробничих практик, керівництво дуальним навчанням студентів тощо.

4. Розглянути доцільність:

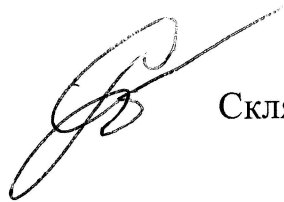
- введення до навчального плану спеціальності таких дисциплін як: «Економічний консалтинг», «Інформаційні технології», «Фінансовий ринок», «Концепції сталого розвитку»;
- вилучення з освітнього процесу дисциплін: «Товарознавство», «Міжнародна економіка – 2», «Міжнародна статистика», «Політологія»;
- виділення як самостійну дисципліну «Статистика».

Декан ФЕБ, к.е.н., доцент

Карман С.В.

Завідувач відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Скляр Р.В.